

Sırlar Yolu • Füsün Çetinel

Resimleyen: Sedat Girgin • Çocuk Kitaplar • Roman • 172 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • ZAMAN ve MEKÂN • BİREY ve TOPLUM
tatil • Likya • kültürel miras • adalet • anne-kız • kaya mezarları • eski eser kaçakçılığı •
Anadolu uygarlıkları • Kaş • ayrılmış ebeveyn • arkadaşlık • Almanya

Ayasofya Konuştu gibi romanlarıyla sevilen **Füsün Çetinel**, bu kez okurlarını Fethiye’den Antalya’ya uzanan, tarihi Likya Yolu’nda sırlarla dolu bir maceraya davet ediyor. Anneanne torun ilişkisinin sevgi dolu sıcaklığını, arkeolojinin gizemiyle harmanlayan yazar, bir ülkenin insanı olma duygusunu ve özgür seçimler yapabilmeyi düşündürüyor. Çocuksu düşlerin sınır tanımadığını hatırlatan roman, sıradışı karakterleri, Adalet Kavanozu ve kırmızı kaplı defter gibi simgesel öğeleriyle keyifli bir okuma deneyimi sunuyor.

Annesinin disiplininden bunalmış, Almanya’da yaşamaktan sıkılmış olan Eileen (Aylin), ergenliğe geçiş sorunlarıyla da boğuşmaktadır. Günleri, Kaş’ta yaşayan anneanesi Ute’nin yanına gitmenin hayaliyle geçmektedir. Ute’nin evinde gördüğü eski mücevher kutusunu hatırladığı an, bahar tatili tarihle örülmüş bir maceraya dönüşür. Okul arkadaşı Thomas ve Kaş’taki eski arkadaşı Dursun’la birlikte, Sansar Simsar’ın kötü planlarını bozabilecek midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Ute ve Mira ile Mira ve Eileen’i birbirleriyle karşılaştırın; bu iki anne-kızın karakter benzerlikleri, farklılıkları ve birbirleriyle çekişmeleri için neler söylenebilir?
2. Eileen’in anneannesinin yaşadığı Kaş ilçesini haritada bulun. Kimler Kaş’a gitti ve kaya mezarlarını gördü? Kaş’la ilgili izlenimleri neler?
3. Eileen için Kaş’taki tatili cazip hale getiren unsurlar neler? Mira neden annesinin evini satmasını istiyor? Ute’nin satmama nedenleri nedir?
4. Mira’nın yaşamında ne tür sıkıntılar var? Ona göre Ute neden “kaçık”; Eileen neden “kaçık Ute’nin torunu”? Eileen, Mira’nın hayallerini ne bakımdan altüst ediyor?
5. Eileen’in Almanya’daki okulunda arkadaşlarıyla ilişkilerinde dikkatinizi çekenler neler? Arkadaşlıkların milliyetlere göre kurulması ve bazı kişilerin bu nedenle dışlanması konusunda ne düşünüyorsunuz?
6. Dursun neden “durmuş”; diğer çocuklardan farkı ne? Sizce Dursun’un zekâsında bir sorun var mı?
7. Anne babasının ayrılmış olması Eileen’in hayatına nasıl yansıyor? Bu durumdaki ebeveynler bu ayrılıktan çocuklarının olumsuz etkilenmemesi için sizce neler yapabilir?
8. Eileen’in okuldayken pek hoşlanmadığı arkadaşı Turpkafa Thomas’la ilişkisi ne zaman ve neden düzeliyor? Thomas neden Kaş’a geliyor?
9. Sansar Simsar kim, Ute neden ondan hoşlanmıyor? Çocuklar, Sansar’ın evinde nasıl bir manzarayla karşılaşıyorlar? Thomas neden evdeki üçgen bez parçalarının yerlerini değiştiriyor?
10. Mücevher kutusunun ve kolyelerin sırrı ne? Kutu nerede bulunmuş; neden müzeye teslim edilmemiş? Bu tarihi parçaların alıkonması suç değil mi? Vatan Dede ve Ute için tarihi eser kaçakçısı denebilir mi?
11. Sansar’ın kutuyu almak için Ute ve Eileen’i kaya mezarlarına kadar izleme macerası nasıl sonuçlanıyor? Sansar kendine nasıl bir hayat kuruyor?
12. Dursun neden pankartla ağaca çıkıyor? Kasabalılar onu neden destekliyorlar? Ute ne karar veriyor? Mira’nın, annesi ve kasaba hakkındaki düşünceleri nasıl değişiyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Araştırma:** Likya ülkesini ve Likyalıları araştırın. Tarihteki yerini, inançlarını, yaşam tarzını, kültürünü, kaya mezarlarını ve çağdaşı diğer komşu uygarlıkları, kaynaklardan araştırarak bu önemli Anadolu uygarlığıyla ilgili bilgi edinin.
- **Oyun:** Eileen çeşitli nedenlerle kendini yamru yumru bir yerelmasına benzetiyor. Herkes kendini neye benzettiğini nedenleriyle birlikte söylesin. Eğlenceli geçecek bir “Sen Nesin Oyunu” saatinde herkes kendine başka açılardan bakmayı denesin.
- **Tartışma:** Romanda Eileen’in cevaplarını aradığı soruları somut örnekler vererek sınıfça tartışın: “Adil olmak niye bu kadar zor? Herkes ama herkes yeni bir şansı hak eder mi? Katiller bile mi?” gibi sorularına bakalım sizlerin cevabı ne?
- **Yazma:** Herkes hayalini kurduğu tatili yazarak anlatsın. Bu tatil ne tür aktivitelerle, nerede, nasıl yapılacak? Neden hayalini kuruyor; özelliği, farkı ne? Gerçekleşmesi için ne gerekli? Herkes hayal gücünü serbest bıraksın. İsteyen yazısını kendi okuyarak arkadaşlarının görüşlerini alsın.
- **Resimleme:** Öğrenciler tercihlerine göre, Eileen’in, Ute’nin, Mira’nın, Thomas’ın, Dursun’un, Sansar’ın karikatürünü çizsin. Ortaya çıkan karikatürler “Sırlar Yolu Albümü” köşesinde gruplanarak sergilensin.
- **Sunum:** Öğrenciler 5 gruba ayrılın. Her grup takım halinde çalışarak, Anadolu’da kurulmuş Hitit, Frigya, Lidya (Tartışma 1 uygulamasında işlendiyse gerek yok), Urartu, İyonya uygarlıklarından birini ele alarak araştırın. Gruplar çalıştıkları uygarlığı tanıtan birer sunum hazırlasın ve sözcüleri aracılığıyla sınıfa aktarsın.
- **Harita çalışması:** Anadolu’da başka nerelerde Likya’nınkiler gibi kaya mezarları var? Bu mezarlar hangi uygarlıklara ait; hikâyeleri ne? Bu soruların yanıtlarını araştırın. Sınıfta bu mezarları görenler var mı? Tüm bulgularınızı bir Türkiye haritası üzerinde işaretleyin. Ulaşabildiğiniz fotoları doğru yerlere ekleyin. Tüm sınıfın oluşturacağı harita sayesinde bu önemli kültür mirasımızın coğrafi yayılışını öğrenin.
- **Maket:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılın. Her grup internette resmini bulduğu tarihi eserlerden birinin (çanak çömlek, amfora, lahit, süs eşyası, heykel vb.) karton, kâğıt, mukavva, kil, oyun hamuru, tahta gibi malzemeler kullanarak maketini yapsın. Üretilenler “Sırlar Yolu” köşesinde bütün okulun görebileceği şekilde sergilensin.